

Les 49 – Antwoorden

Opdracht 1 en 3: Geef de uitspraak en vertaal; benoem de werkwoordsvormen.

8 זָכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת, לִקְדָּשׁוֹ ז záchor èt yom hasjabbát, leqadsjo, Gedenk [gebiedende wijs] de Sjabbatdag, [om] hem te heiligen ('hem' wordt gevormd door de bezitsuitgang i achter het werkwoord לִקְדָּשׁ).

12a כִּבֵּד אֶת-אֲבִיךָ, וְאֶת-אִמְךָ א- kabad èt ávichá, w^eèt immèchá, Eer [gebiedende wijs] uw vader, en uw moeder.

13 לֹא תִרְצַח יב lo tirtzách, Niet jij-zult-moorden [toekomende tijd, 2e p, ev] Jij zult niet moorden. (Het gaat niet om het uitvoeren van een doodvonnis of doden in een oorlog)

14 לֹא תִנְאַף lo tináf, Niet jij-zult-echtbreken [toekomende tijd] Jij zult niet echtbreken.

15 לֹא תִגְנוֹב lo tignov, Niet jij-zult-stelen [toekomende tijd] Jij zult niet stelen.

16 לֹא-תַעֲנֶה בְרַעְךָ עַד שֶׁקָּרָא lo ta'anèh b^ere'achá ed sjáqèr, Niet jij-zult-antwoorden [toekomende tijd] op-naaste-van-jou getuige leugen, jij zult over uw naaste niet antwoorden [als] een valse getuige.

(Naardense Bijbel: níet antwoorden zul je over je naaste als een getuige die liegt!)

17 יֵג, לֹא תַחְמוֹד, בֵּית רַעְךָ lo tachmod bet re'èchá, Niet jij-zult-begeren [toekomende tijd] huis-van naaste-van-jou, jij zult niet begeren het huis van jouw naaste.

יֵג, לֹא-תַחְמוֹד אִשְׁתְּ רַעְךָ, lo tachmod esjèt re'èchá, Niet jij-zult-begeren vrouw-van naaste-van-jou, jij zult niet begeren de vrouw van jouw naaste,

וְעַבְדוֹ וְאִמְתּוֹ וְשׁוֹרוֹ וְהַמְרֵא וְעַבְדוֹ וְאִמְתּוֹ וְשׁוֹרוֹ וְהַמְרֵא w^eavdo wa'amáto w^esjoro wach^amoro, en-slaaf-van-hem en-slavin-van-hem en-os-van-hem en-ezel-van-hem En zijn slaaf, en zijn slavin, en zijn os en zijn ezel,

וְכֹל, אֲשֶׁר לְרַעְךָ. w^echol ^asjèr l^ere'èchá, En-alles hetgeen naar-naaste-van-jou, en alles dat van ...jouw naaste is.

In les 67 leren we over een toekomende tijd die als gebiedende wijs is bedoeld.

Zie ook de uitleg van dr. Piet van Midden in Efemeride [970](#), [971](#), [972](#), [973](#), [974](#), [975](#), [976](#)

Opdracht 4: Vervoeg het werkwoord Heiligen, קִדְּשׁ, קִדְּשׁ {qiddesj} [pi'el].

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd **	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	מִקְדָּשׁ m ^e qaddesj	קִדְּשִׁיתִי qiddasjiti	אֶקְדָּשׁ ^a qaddesj	אֲנִי
Ik (v)	מִקְדָּשְׁתִּי m ^e qaddèsjèt	קִדְּשִׁיתִי qiddasjiti	אֶקְדָּשׁ ^a qaddesj	אֲנִי
Jij (m)	מִקְדָּשׁ m ^e qaddesj	קִדְּשִׁיתָ qiddasjitá	תִּקְדָּשׁ t ^e qaddesj	אַתָּה
Jij (v)	מִקְדָּשְׁתִּי m ^e qaddèsjèt	קִדְּשִׁיתָ qiddasjit	תִּקְדָּשִׁי t ^e qadsji	אַתָּה
Hij	מִקְדָּשׁ m ^e qaddesj	קִדְּשׁ qiddesj	יִקְדָּשׁ y ^e qadsji	הוּא
Zij	מִקְדָּשְׁתִּי m ^e qaddèsjèt	קִדְּשָהּ qidsjáh	תִּקְדָּשׁ t ^e qaddesj	הִיא
Wij (m)	מִקְדָּשִׁים m ^e qadsjim	קִדְּשָנוּ qiddasjnoe	נִקְדָּשׁ n ^e qaddesj	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מִקְדָּשׁוֹת m ^e qadsjot	קִדְּשָנוּ qiddasjnoe	נִקְדָּשׁ n ^e qaddesj	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מִקְדָּשִׁים m ^e qadsjim	קִדְּשִׁתֶּם qiddasjtèm	תִּקְדָּשׁוּ t ^e qadsjoe	אַתֶּם
Jullie (v)	מִקְדָּשׁוֹת m ^e qadsjot	קִדְּשִׁתֶּן qiddasjtèn	תִּקְדָּשׁוּ * t ^e qadsjoe	אַתֶּן
Zij (m)	מִקְדָּשִׁים m ^e qadsjim	קִדְּשׁוּ qidsjoe	יִקְדָּשׁוּ y ^e qadsjoe	הֵם
Zij (v)	מִקְדָּשׁוֹת m ^e qadsjot	קִדְּשׁוּ qidsjoe	יִקְדָּשׁוּ * y ^e qadsjoe	הֵן

Geb. wijs: m: קִדְּשׁ qaddesj, v: קִדְּשִׁי qadsji, meervoud: קִדְּשׁוּ qadsjoe. Infinitief: לִקְדָּשׁ l^eqaddesj

* Er bestaat ook nog een verouderde langere vrouwelijke vorm.

** In modern Hebreeuws wordt bij de verleden tijd een jod ingevoegd na de qof.

Opdracht 5: Torah tziwah lanoe mosjeh, uitspraak en vertaling. Zie Deuteronomium 33:4.

תּוֹרָה צִוְה־לָנוּ מֹשֶׁה toráh tziwáh-lanoe mosjèh

Torah droeg-ons-op / liet-ons-na Mozes, Mozes droeg ons de Torah op

מִוְרַשָּׁה קְהֵלַת יַעֲקֹב morásjáh q^ehillat (constructvorm) ya^aqov

Erfenis [van] gemeente van Jakob, Een erfenis voor (van?) de gemeente van Jakob.

Les 51 – Werkwoorden 11 – Reflexieve vorm [hitpa'el]

Deze binyan (vervoegingswijze) הִתְפַּעֵל [hitpa'el] kan een paar betekenissen hebben:

• Een reflexieve vorm van de [pi'el], soms van de [pa'al]:

קִדְּשׁ, קִדְּשׁ qiddesj [pi'el] Heiligen

הִתְקַדְּשׁ hitqaddesj [hitpa'el] Zich heiligen

רָחַץ	ráchatz	[pa'al]	Wassen
הִתְרַחַץ	hitrachetz	[hitpa'el]	Zich wassen

• Een wederkerige handeling:

רָאָה	rá'áh	[pa'al]	Zien, beschouwen
הִתְרַאָּה	hitrá'áh	[hitpa'el]	Elkaar aanzien, elkaar weerzien
כָּתַב	kátav	[pa'al]	Schrijven
הִתְכַּתֵּב	hitkattev	[hitpa'el]	Elkaar schrijven, corresponderen

• iets voor jezelf (laten) doen:

סִפֵּר, סִפְּרָה	sipper	[pi'el]	Haar knippen
הִסְתַּפֵּר	histapper	[hitpa'el]	Het haar laten knippen
צִלַּם, צִלְמָה	tsillem	[pi'el]	Een foto (van iets) maken
הִצְטַלַּם	hitstállem	[hitpa'el]	Een foto van je laten maken, je laten fotograferen

Wanneer de eerste radicaal van het werkwoord een sisklank is (ש, צ, ס), wisselt deze van plaats met de ת van het voorvoegsel. Zo verandert הִתְסַפֵּר {hitsáper} in הִסְתַּפֵּר {histaper}. Na een צ vervangt tevens een harde ט de zachtere ת-klank.

De kenmerken van deze vervoegingswijze zijn:

- ga uit van de [pi'el] vervoeging van het werkwoord (zie [Les 35](#)),
- in de tegenwoordige tijd het voorvoegsel מְ vervangen door מַתְּ,
- in de verleden tijd het voorvoegsel הִתְ plaatsen; de i-klank wordt een a-klank,
- in de toekomstige tijd תְּ invoegen na de al voorgevoegde letters, enkele klanken aanpassen.
- de ת van het voorvoegsel verdwijnt (assimileert) voor een ט, טו, תו.
- een dagesj (verharding/verdubbeling) in de middelste stamletter, indien mogelijk.

Ons 'demonstratiewerkwoord' קָטַל {qátal}, 'doden' wordt dan הִתְקַטַּל {hitqattel}, en krijgt de betekenis 'elkaar doden'.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomstige tijd	Persoon
Ik (m)	מִתְקַטַּל mitqattel	הִתְקַטַּלְתִּי hitqattalti	אֶתְקַטַּל ètqattel	אֲנִי
Ik (v)	מִתְקַטַּלְתְּ mitqattèlèt	הִתְקַטַּלְתִּי hitqattalti	אֶתְקַטַּל ètqattel	אֲנִי
Jij (m)	מִתְקַטַּל mitqattel	הִתְקַטַּלְתָּ hitqattaltá	תִּתְקַטַּל titqattel	אַתָּה
Jij (v)	מִתְקַטַּלְתְּ mitqattèlèt	הִתְקַטַּלְתְּ hitqattalt	תִּתְקַטַּלִּי titqatli	אַתְּ
Hij	מִתְקַטַּל mitqattel	הִתְקַטַּל hitqattel	יִתְקַטַּל yitqattel	הוּא
Zij	מִתְקַטַּלְתְּ mitqattèlèt	הִתְקַטַּלָּה hitqatláh	תִּתְקַטַּל titqattel	הִיא
Wij (m)	מִתְקַטַּלִּים mitqatlim	הִתְקַטַּלְנוּ hitqattalnoe	נִתְקַטַּל nitqattel	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מִתְקַטַּלוֹת mitqatlot	הִתְקַטַּלְנוּ hitqattalnoe	נִתְקַטַּל nitqattel	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מִתְקַטַּלִּים mitqatlim	הִתְקַטַּלְתֶּם hitqattaltèm	תִּתְקַטַּלוּ titqatloe	אַתֶּם
Jullie (v)	מִתְקַטַּלוֹת mitqatlot	הִתְקַטַּלְתֶּן hitqattaltèn	תִּתְקַטַּלוּ titqatloe	אַתֶּן
Zij (m)	מִתְקַטַּלִּים mitqatlim	הִתְקַטַּלוּ hitqatloe	יִתְקַטַּלוּ yitqatloe	הֵם
Zij (v)	מִתְקַטַּלוֹת mitqatlot	הִתְקַטַּלוּ hitqatloe	יִתְקַטַּלוּ yitqatloe	הֵן

Geb. wijs: m: הִתְקַטַּל hitqattel; v: הִתְקַטַּלִּי hitqatli, mv: הִתְקַטַּלוּ hitqatloe. Inf: לְהִתְקַטַּל lehitqattel

Woordenschat:

חֵבֵר	cháver (m)	Vriend, 'gabber' חֵבְרִים chaverim
רָאָה	rá'áh [pa'al]	Zien
הִתְרַאָּה	hitrá'áh [hitpa'el]	Elkaar aanzien, elkaar weerzien.

Opdracht 3: Maak eerst opdracht 1 en 2. Luister naar dit liedje, noteer de woorden en vertaal het: www.youtube.com/watch?v=fwlzKN6h0-s of www.youtube.com/watch?v=tNrkCNcvV1Y

.....

.....

.....

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord רָאָה {rá'áh} [pa'al] Zien (to see). Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	אָנִי
Ik (v)	רואה ro'áh	ראיתי rá'iti	אראה èrèh	אָנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	היא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הם
Zij (v)	הן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לראות lirot

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord הִתְרָאָה {hitrá'áh} [hitpa'el], Elkaar aanzien, elkaar weer-zien. Omdat de derde radicaal een klankloze ה is, wordt deze weggelaten indien hij geen functie heeft. Controleer jezelf op de website conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	מתראה mitra'èh	אָנִי
Ik (v)	אָנִי
Jij (m)	התראית hitrá'etá	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוא
Zij	מתראת mitrá'et	היא
Wij (m)	נתראה nitra'èh	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	התראיתם hitrá'etèm	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הם
Zij (v)	הן

Geb. wijs: m: הִתְרָאָה hitra'eh, v:, mv:, inf: להִתְרָאוֹת hitra'ot